

ΠΡΟΛΟΓΟΣ
ΤΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ
Σπ. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΥ-ΣΤΡΑΤΗ

Το ανά χείρας έργο του καθηγητού κ. Ι. Θ. Μάζη, *Γεωπολιτική των υδάτων στη Μ. Ανατολή: Αραβικές Χώρες – Ισραήλ – Τουρκία*, αποτελεί συνέχεια του λαμπρού εκείνου πονήματός του με τίτλο: *Γεωγραφία του Ισλαμιστικού κινήματος στη Μ. Ανατολή* (1992) και τον καθιστά πλέον επαξίως θεράποντα της σπουδαιότητας, απαιτητικής σε ευρύτητα γνώσεων, παλαιάς όσο και άκρως επικαίρου επιστημονικής αναλυτικής μεθόδου, της Γεωπολιτικής.

Η Γεωπολιτική, ως επιστημονικός κλάδος της Γεωγραφίας, είχε εξοβελισθεί από το λεξιλόγιο των επιστημόνων διεθνολόγων και αναλυτών της διεθνούς πολιτικής πραγματικότητας, λόγω της χρήσεως την οποίαν είχε την ατυχία να υποστεί από τους στρατηγικούς σχεδιαστές και πολιτικούς εγκεφάλους της Γερμανίας κατά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο.

Ουδέποτε όμως έπαυσε, στην πραγματικότητα, να θεραπεύεται στη μεταπολεμική περίοδο υπό καθεστώς ανωνυμίας ή υπό τις επωνυμίες «στρατηγικές σπουδές» ή «διεθνείς σπουδές».

Η τύχη όμως του όρου «γεωπολιτική» και το επιστημονικό πεδίο που ο όρος αυτός εκπροσωπεί στη σύγχρονη ελληνική πραγματικότητα δεν ήταν ιδιαίτερος λαμπρή. Εχρησιμοποιήθη κατά κόρον και από ανθρώπους οι οποίοι απλώς υποψιάζοντο τη σημασία του και αγνοούσαν πλήρως το επιστημονικό του περιεχόμενο.

Είναι χαρακτηριστικό ότι το γνωστικό αυτό αντικείμενο το οποίον ανήκει εις την επιστημονική περιοχή της Γεωγραφίας δεν διδάσκεται εις τα ελληνικά ΑΕΙ, πλην του Ιονίου Πανεπιστημίου εις την Κέρκυρα.

Στην κάλυψη του κενού αυτού συμβάλλει η παρούσα γεωπολιτική μελέτη του κ. Μάζη, η οποία χαρακτηρίζεται από δύο στοιχεία που την καθιστούν μοναδική στην ελληνική και μία από τις ελάχιστες στη διεθνή βιβλιογραφία:

Πρώτον, θεμελιώνει στον «Πρόλογο του Συγγραφέα» με σύντομο και γλαφυρό τρόπο την έννοια της Γεωπολιτικής, ως γεωγραφικής

αναλυτικής μεθόδου, και αντιδιαστέλλει τις μεθόδους και τη λογική της με τη λογική του Διεθνούς Δικαίου.

Δεύτερον, καθιστά σαφές κάτι το οποίον πρέπει να ληφθεί σοβαρότατα υπόψη από τους αναλυτάς των διεθνών σχέσεων, είτε αυτοί είναι διπλωμάται, είτε ακαδημαϊκοί διδάσκαλοι, είτε στρατιωτικοί, είτε ενημερωμένοι αναγνώσται: το γεγονός ότι οι προσεχείς διενέξεις στην περιοχή της Μ. Ανατολής θα οφείλονται στη διεκδίκηση των υδατινών αποθεμάτων των ποταμών Τίγρητος, Ευφράτου, Ιορδάνου, Ορόντου και Λιτανί.

Η μαθηματική λογική με την οποία παρουσιάζει ο συγγραφέας την αλυσιδωτή αντίδραση των αντιπαράθεσεων των εθνικών δρώντων αλλά και ο τρόπος με τον οποίον στοιχειοθετεί και συνδέει τα συμφέροντα του διεθνούς παράγοντος στην περιοχή, αναδεικνύουν εις το φυσικό των μέγεθος την άκρως ευαίσθητη ισορροπία της γεωγραφικής ζώνης της Γονίμου Ημισελήνου (Croissant Fertile).

Είναι πολύ ενδιαφέροντα επίσης τα συμπεράσματά του σε ό,τι αφορά το γεωπολιτικό μέλλον της Τουρκίας μετά την αποχώρηση των ισραηλινών στρατευμάτων από τα υψίπεδα του Γκολάν όπως και η ερμηνεία την οποία δίδει στην πρόσφατη τουρκική εισβολή – γενοκτονία εις το Βιλαέτι της Μοσούλης (Β. Ιράκ).

Ενθυμούμαι καλά τις προσπάθειες της Τουρκίας εις την Κ.τ.Ε. (1926) να αποτρέψει την αποκόλληση του Βιλαετίου της Μοσούλης από τον κορμό της Τουρκίας και θεωρώ πολύ χρήσιμη και διαφωτιστική την εξαντλητική αναφορά του κ. Μάξη, με αφορμή την τουρκική εισβολή στο Β. Ιράκ, τη σχετική με τα πετρελαϊκά αποθέματα της περιοχής τα οποία αποτελούν και σήμερα στόχο της αταλαντεύτου και επεκτατικής τουρκικής εξωτερικής πολιτικής.

Άλλωστε, οι αλληλεξαρτήσεις μεταξύ: Συρίας – Ιράκ – Τουρκίας και Ισραήλ – Παλαιστινίων υπό το πρίσμα της σπανιότητας των υδατινών πόρων, όπως αυτές αναλύονται στο παρόν πόνημα διευκρινίζουν μια σειρά ερωτημάτων και καθιστούν ευκρινέστερο το γεωπολιτικό τοπίο στη στρατηγική αυτή περιοχή.

Εύχομαι ο συγγραφέας να συνεχίσει να προσφέρει με τον ίδιο ρομαντισμό, την ίδια διορατικότητα και το ίδιο μεθοδικό πνεύμα τις καλές συμβολές του στο χώρο των Διεθνών Σπουδών, και δη των Ανατολικών, στις οποίες με τόσο πάθος επιδίδεται.

Σπ. Καλογερόπουλος-Στράτης